

Första tilläggsbudget för landskapet Åland 2019

Antagen av lagtinget 22.5.2019

Till Ålands lagting

Förslag till första tilläggsbudget för år 2019

ALLMÄN MOTIVERING

Finans- och näringsutskottets betänkande nr 21/2018-2019

Sammanfattning

Landskapsregeringens förslag

Landskapsregeringen har till lagtinget överlämnat ett förslag till första tillägg till budgeten för Åland för år 2019. Förslaget till tilläggsbudget omfattar medel för en höjning av barnbidragets ensamförsörjartillägg, flygfotografering av stormskador i skogarna, utvärdering av AMS verksamhet och en omDispositionering av anslagen för sjöfartsutbildningen från högskolan till gymnasiet. Vidare ingår ett investeringsanslag för anskaffning av tandvårdsbil.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att tilläggsbudgeten antas i oförändrad form. Utskottet föreslår vidare att budgetmotionerna förkastas.

Utskottets synpunkter

Allmänt

Utskottet förordar de föreslagna anslagen och konstaterar att i och med tillägget har för budgetåret 2019 budgeterats kostnadsanslag om totalt 376 789 000 euro, varav 346 036 000 för verksamhets- och överföringskostnader samt 30 753 000 euro för investeringskostnader.

Skatterelaterade intäkter

Utskottet konstaterar att intäkterna från skattegottgörelsen för år 2017 har fastställts till 11 745 093 euro, vilket är 1 054 000 euro lägre än i budgeten, medan lotteriskatterna är 483 000 euro högre än i grundbudgeten. Budgetens inkomstsida belastas således med en sänkning om totalt 571 000 euro.

Barnbidragets ensamförsörjartillägg

I ÅSUB:s senaste rapport (2018:6) om ekonomisk utsatthet och social trygghet, vilken redogör för situationen år 2016, konstateras att ensamförsörjars-hushållen är en ekonomiskt utsatt grupp.

En genomsnittlig ensamförsörjare med ett barn som erhåller utkomststöd ligger fortfarande aningen under den relativa fattigdomsgränsen år 2016, även om en förbättring har skett från år 2012. Motsvarande ensamförsörjare med 2 barn ligger aningen över den relativa fattigdomsgränsen medan ett motsvarande hushåll med tre barn ligger drygt tio procentenheter under fattigdomsgränsen och uppvisar också en försämring jämfört med år 2012.

Antalet ensamförsörjarhushåll som erhöll utkomststöd har minskat en aning från år 2012 (74 st) till år 2016 (72 st). Som jämförelse kan nämnas att det i december 2016 fanns totalt 463 mottagare av ensamförsörjartillägg. Enligt statistiken fanns det år 2016 totalt 673 ensamförsörjarhushåll med barn upp till 18 års ålder. Med beaktande av att barnbidrag endast betalas för barn upp till 16 års ålder innebär det att ungefär 75 procent av ensamförsörjarhushållen ansöker om ensamförsörjartillägget till barnbidraget.

Utskottet konstaterar samtidigt att förändringen bland hushållen med två vuxna med barn som erhåller utkomststöd har förändrats till det sämre, från 37 stycken år 2012 till 41 stycken år 2016. Det totala antalet hushåll med 2 vuxna uppgick till 2 584 stycken samma år.

Utskottet anser att det är viktigt att åtgärder riktas direkt till de grupper som är i behov av stöd och att det finns flera typer av stöd och åtgärder tillgängliga för respektive grupp. Utskottet har erfarenhet att en höjning av ensamförsörjartillägget inte påverkar nivåerna på övriga bidrag.

Utskottet konstaterar vidare att årskostnaden för förslaget i budgetmotion nr 68/2018-2019 skulle bli cirka 510 000 euro, vilket ska jämföras med årskostnaden för tilläggsbudgetens förslag som uppgår till cirka 100 000 euro.

Sjöfartsutbildningen

Utskottet konstaterar att landskapsregeringen den 28 mars 2019 tillsatte en arbetsgrupp med uppgift att ge förslag på hur samarbetet inom ramen för det som kallas Ålands sjöfartsakademi (ÅSA) ska utvecklas i framtiden. Ålands sjöfartsakademi består av Högskolan på Åland, Ålands gymnasium och Ålands sjösäkerhetscentrum. Avsikten är också att tillsätta ett sjöfartsråd som ska leda och vidareutveckla samarbetet inom sjöfartsakademin.

Landskapsregeringens långsiktiga mål är att stärka sjöfartsutbildningarna och förtydliga rollerna för alla aktörer. Ett led i detta är att bolagisera högskolan, först som en resultatenhet inom landskapsregeringen och därefter som aktiebolag.

Utskottet har erfarenhet att de lagstadgade samarbetsförhandlingarna gällande den personal som överförs från högskolan till gymnasiet har genomförts.

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS)

I budgeten finns ett anslag upptaget för att göra en utvärdering av AMS verksamhet i avsikt att skapa ”en myndighet i tiden”. Utskottet vill framhålla att arbetsmarknaden kontinuerligt förändras och att exempelvis digitaliseringen gör att de så kallade ”enkla jobben” minskar. Därmed är det viktigt att inte enbart myndigheten som sådan granskas, utan att dess verksamhetsområden utvärderas och särskilt sysselsättningsförutsättningarna.

Utskottet har också erfarenhet att det nya it-systemet för handläggning av studiestöden också ska hantera ett flertal olika sidofunktioner, såsom kontakter med banker, vilket gör att utvecklingskostnaderna blir högre.

Flygfotografering av verkningarna efter stormen Alfrida

Utskottet har erhållit information om att de stöd som finns att söka på EU-nivå för skador i samband med naturkatastrofer inte är tillämpliga på stormen Alfridas verkningar på Åland. Skadorna på Åland når inte upp till de nivåer som krävs för att berättiga till ersättning. Enligt uppgift krävs det att skadorna ska uppgå till minst 1,5 % av värdet på BNP och då skulle en eventuell ersättning uppgå till 2,5 % av skadornas värde.

Tandläkarbil

Utskottet har erfarit att den planerade anskaffningen av en mobil tandläkarstation fortfarande är på ett inledande stadium och önskar därför att en förstudie genomförs eftersom tandläkarbilen också behöver användas på fasta Åland för att kunna utnyttja anskaffningen på effektivast möjliga sätt. Utskottet anser också att landskapsregeringen bör överväga användandet av olika finansieringsformer, till exempel leasing.

Till lagtinget överlämnas landskapsregeringens framställning med förslag till första tillägg till budgeten för landskapet Åland under år 2019.

I föreliggande förslag till tilläggsbudget föreslås bland annat

- Investeringsanslag för en tandvårdsbil
- En höjning av barnbidragets ensamförsörjartillägg
- Medel för flygfotografering av Alfridas skadeverkningar på skogen
- Medel för utvärdering av verksamheten vid Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet
- Flytt av den gymnasiala sjöfartsutbildningen från Högskolan på Åland till Ålands gymnasium.

Under mandatperioden har flera åtgärder vidtagits för att underlätta för de ålänningar som lever i ekonomisk utsatthet. Denna tilläggsbudget har fokus på ensamförsörjare och barn som lever i ekonomisk utsatthet. Bilagt finns även en redogörelse för arbetet i jämlikhetsrådet så här långt.

På basis av preliminära uppgifter om statens budgetinkomster för år 2018 kan det slutliga avräkningsbeloppet beräknas uppgå till närmare 247 miljoner euro, vilket är drygt 1,9 miljoner euro högre än det förskott som landskapet erhöll under år 2018.

Förskottet på avräkningen för år 2019 är fastställt till knappt 242,7 miljoner euro. Statens inkomster enligt den av riksdagen antagna statsbudgeten för år 2019 inklusive första tillägget till statsbudgeten är dock något lägre än de beräknades vara vid tidpunkten för Ålandsdelegationens beslut om förskottet på avräkningsbeloppet för år 2019. Avräkningsbeloppet i enlighet med statsbudgeten är för närvarande ca 241,6 miljoner euro eller ca 1,1 miljoner euro lägre än förskottet. I jämförelse med avräkningsbeloppet för år 2018 minskar avräkningsbeloppet med drygt 5 miljoner euro till år 2019. Det bör noteras att närmare 6,5 miljoner euro av 2018 års avräkningsbelopp berodde på en större intäktspost av engångskaraktär i statsbokslutet. Landskapsregeringen återkommer i ett senare förslag till tilläggsbudget med erforderliga justeringar när Ålandsdelegationen fattat nya beslut rörande avräkningsbeloppet.

Riksregeringen offentliggjorde nyligen planen för de offentliga finanserna 2020 – 2023. Utgångspunkten för inkomstposterna inom statens budgetekonomi är den bedömning av den samhällsekonomiska utvecklingen på medellång sikt som uppdaterats i mars 2019. Tillväxten förutspås fortgå under planperioden, men med avtagande takt. Volymförändringen i BNP förväntas sjunka från 2,3 % ökning år 2018, till 1,7 % år 2019 och till 1,4 % år 2020. Under prognosperioden minskar den finländska exporttillväxten till följd av att tillväxten inom världshandeln avtar. Statens skatteinkomster bedöms öka med 1 miljard euro från år 2019 till år 2020, men beaktande att statens utdelningsinkomster och inkomster av försäljning av aktier beräknas minska, kommer den totala ökningen i statens inkomster att uppgå till ca 0,6 miljarder

euro. Utgående från dessa uppgifter kan avräkningsbeloppet beräknas uppgå till knappt 245 miljoner euro år 2020. Avräkningsbeloppet ökar därmed något från år 2019 men är lägre än 2018 års nivå. Vid bedömningen behöver man ta i beaktande att detta är beräkningar utgående från redan fattade beslut om ändringar i beskattningsgrunderna och att en ny regeringsperiod snart ska inledas varför dessa sifferuppgifter bör ses som indikativa i detta skede.

Prognoserna visar således på en relativt svag ökning av avräkningen i år och inkommande år vilket i sin tur medför att landskapsregeringen inför arbetet med budgetförslaget för år 2020 fortsättningsvis avser att betona kostnads-effektivitet samt att söka möjliga besparingar.

I och med tillägget har hittills under år 2019 budgeterats 376.789.000 euro.

Med hänvisning till ovanstående samt till detaljmotiveringen får landskapsregeringen vördsamt föreslå
att lagtinget antar följande förslag till första tillägg till budgeten för år 2019.

Mariehamn den 12 april 2019

L a n t r å d

Katrin Sjögren

Minister

Mats Perämaa

Bilaga 1: Budgeterad resultaträkning

Bilaga 2: Jämlikhetsrådets arbete

Finans- och näringsutskottets betänkande nr 21/2018-2019

Ärendets behandling

Lagtinget har den 17 april 2019 begärt in finans- och näringsutskottets yttrande över budgetförslaget.

Motioner

Budgetmotionerna nr. 68-70/2018-2019 har lämnats in i anslutning till förslaget till tilläggsbudget.

Hörande

Utskottet har i ärendet hört vicelantrådet Camilla Gunell, ministern Mats Perämaa, ministern Wille Valve, ministern Tony Asumaa, budgetplaneraren Robert Lindblom, biträdande finanschefen Runa Tufvesson, byråchefen Susanne Strand, specialsakkunnige Tove Nylund, verkställande direktören Katarina Donning från ÅDA Ab, förvaltningsdirektören Jeanette Pajunen från Ålands hälso- och sjukvård, vice verkställande direktören Eva Mikkola-Karlström från Godby Shipping Ab samt prorektorn Sven Schauman från Högs-kolan på Åland.

Närvarande

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Petri Carlsson, vice ordföranden Göte Winé och ledamöterna John Holmberg, Lars Häggblom, Ingrid Zetterman och vtm Veronica Thörnroos.

Reservation

Vicetalmannen Veronica Thörnroos och ledamoten Lars Häggblom har fogat en gemensam reservation till betänkandet.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att lagtinget antar landskapsregeringens förslag till första tillägget till budgeten för år 2019 i oförändrad lydelse,

att lagtinget förkastar budgetmotionerna nr. 68-70 samt

att lagtinget beslutar att första tillägget till budgeten för år 2019 ska tillämpas omedelbart i den lydelse den har i lagtingets beslut.

Mariehamn den 14 maj 2019

Ordförande

Petri Carlsson

Sekreterare

Sten Eriksson

Till Ålands lagting

Reservation mot Finans- och näringsutskottet betänkande nr 21/2018-2019 gällande BF 3/2018-2019

Motivering

1. Landskapsregeringens planer på att via tvångslagstiftning sammanföra 15 av kommunerna till tre enheter kan inte förverkligas till följd av kommuninvånarnas motstånd. Eftersom den tidigare s.k. tvångslagen inte heller tillåter parallella och frivilliga kommunprocesser, finns det inte behov att anslå ytterligare processtöd till den kommunala sektorn under innevarande budgetår. Vi anser därför att anslaget och motiveringen under moment 21010 Regeringskansliet skall utgå.

2. Att så många ensamförsörjare befinner sig i ett ekonomiskt utsatt läge är en oacceptabel situation som fordrar fördelningspolitiska åtgärder. Således föreslår vi att lagtinget går in för att stärka ensamförsörjarnas situation genom att fördubbla barnbidragets ensamförsörjartillägg från 50 euro till 100 euro per barn och månad, istället för den av regeringen föreslagna höjningen om 10 euro.

3. Den planerade anskaffningen av en mobil tandläkarstation är fortfarande på ett inledande stadium. För att maximera nyttan ur ett både individ- samt samhällsekonomiskt perspektiv bör landskapsregeringen genomföra en ordentlig förstudie innan vidare beslut fattas. I dagsläget saknas ett faktabaserat beslutsunderlag. Därtill bör olika finanseringsupplägg noggrant analyseras innan beslut fattas. Landskapsregeringen bör återkomma i ordinarie budget då ärendet beretts på sedvanligt sätt.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

1. att anslaget jämte motivering under moment 21010 Regeringskansliet utgår.

2. att anslaget under moment 41010 Övriga sociala uppgifter, överföringar (F) ökas med 240 000 euro och att motiveringen under momentet (stycke 2) får följande lydelse: ”Som ett led i arbetet att stärka situationen för de ekonomiskt utsatta föreslås barnbidragsanlagen ändras så att ensamförsörjartillägget höjs från 50 euro till **100** euro per barn och månad. Detta är en riktad insats till en grupp där risken för socioekonomisk utsatthet är hög. Antalet barn beräknas till ca 850 och beräknat tilläggsbehov under perioden juni – december 2019 är **240 000 euro.**”

3. att anslaget jämte motivering under moment 984000 Hälso- och sjukvårdsinvesteringar (R) utgår.

Mariehamn den 14 maj 2019

Veronica Thörnroos

Lars Häggblom

Ålands lagtings beslut om antagande av
Första tilläggsbudget för landskapet Åland år 2019

Efter att förslag inkommit från landskapsregeringen har lagtinget antagit nedanstående första tilläggsbudget för landskapet Åland för år 2019:

		Anslag tb 2019	Inkomster tb 2019
VERKSAMHET			
<u>Avdelning 2</u>			
200	LANDSKAPSREGERINGEN OCH REGERINGSKANSLIET	-70 000	0
210	REGERINGSKANSLIET	<u>-70 000</u>	<u>0</u>
21010	Regeringskansliet, verksamhet	-70 000	0
<u>Avdelning 5</u>			
500	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALT- NINGSOMRÅDE	-150 000	50 000
500	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-85 000</u>	<u>50 000</u>
50010	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet	-85 000	50 000
516	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	<u>-55 000</u>	<u>0</u>
51600	Penningautomatmedel för kulturell verksamhet (R)	-55 000	0
540	KULTURARVS- OCH MUSEIVERKSAMHET	<u>-10 000</u>	<u>0</u>
54000	Kulturarvs- och museiverksamhet	-10 000	0
<u>Avdelning 6</u>			
600	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-90 000	0
600	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-50 000</u>	<u>0</u>
60010	Näringsavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet	-50 000	0
640	FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	<u>-40 000</u>	<u>0</u>
64000	Främjande av skogsbruket	-40 000	0

		Anslag tb 2019	Inkomster tb 2019
80 - 88	MYNDIGHETER SAMT FRISTÅENDE ENHETER	299 000	-31 000
840	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>339 000</u>	<u>0</u>
84000	Ålands hälso- och sjukvård, verksamhet	339 000	0
848	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	<u>-40 000</u>	<u>-31 000</u>
84810	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, verksamhet	-13 000	-31 000
84820	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium, verksamhet	-27 000	0
850	HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	<u>1 138 000</u>	<u>0</u>
85000	Högskolan på Åland	1 138 000	0
855	ÅLANDS GYMNASIUM	<u>-1 138 000</u>	<u>0</u>
85500	Ålands gymnasium, verksamhet	-1 138 000	0
860	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICE- MYNDIGHET	<u>0</u>	<u>0</u>
86000	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, verksamhet	-22 000	0
86050	Sysselsättnings- och arbetslöshetsunderstöd	22 000	0
Verksamhet sammanlagt		-11 000	19 000

ÖVERFÖRINGAR

Avdelning 3

300	FINANS- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	0	0
330	LANDSKAPSANDELAR OCH STÖD TILL KOMMUNERNA	<u>0</u>	<u>0</u>
33000	Landskapsandelar och stöd till kommunerna (RF)	0	0

Avdelning 4

400	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS- OMRÅDE	-60 000	0
410	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	<u>-60 000</u>	<u>0</u>
41010	Övriga sociala uppgifter, överföringar (F)	-60 000	0

Anslag **Inkomster**
tb 2019 **tb 2019**

Avdelning 5

500	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-12 000	0
520	LANDSKAPSANDELAR OCH STÖD FÖR GRUNDSKOLAN	<u>-12 000</u>	<u>0</u>
52000	Landskapsandelar för grundskolan och stöd för undervisning (F)	-12 000	0

Avdelning 6

600	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-60 000	0
610	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	<u>-60 000</u>	<u>0</u>
61000	Näringslivets främjande (R)	-60 000	0

Avdelning 7

700	INFRASTRUKTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-79 000	0
751	KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK	<u>-79 000</u>	<u>0</u>
75100	Understöd för varutransporter i skärgården	-79 000	0

Överföringar sammanlagt	-211 000	0
--------------------------------	-----------------	----------

---

89 SKATTEFINANSIERING, FINANSIELLA POSTER OCH RESULTATRÄKNINGSPOSTER

890	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	0	-571 000
890	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	<u>0</u>	<u>-571 000</u>
89000	Skatter och inkomster av skattenatur	0	-571 000

Skattefinansiering, finansiella poster och

---

resultaträkningsposter sammanlagt	0	-571 000
--	----------	-----------------

		Anslag tb 2019	Inkomster tb 2019
9	INVESTERINGAR, LÅN OCH ÖVRIGA FINANSINVESTERINGAR		
	<u>Avdelning 3</u>		
300	FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	55 000	0
9350	PENNINGAUTOMATMEDEL	<u>55 000</u>	<u>0</u>
935010	Lån ur penningautomatmedel (R)	55 000	0
80 - 88	MYNDIGHETER SAMT FRISTÅENDE ENHETER	-395 000	0
9840	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>-350 000</u>	<u>0</u>
984000	Hälsa- och sjukvårdsinvesteringar (R)	-350 000	0
9860	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICE-MYNDIGHET	<u>-45 000</u>	<u>0</u>
986000	Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, investeringar (R)	-45 000	0
<hr/>			
Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar			
sammanlagt		-340 000	0
<hr/>			
Anslag och inkomster totalt ovanstående		-562 000	-552 000

Mariehamn den 22 maj 2019

Gun-Mari Lindholm
talman

Veronica Thörnroos
vicetalman

Viveka Eriksson
vicetalman

Verksamhet - detaljmotivering

200 LANDSKAPSREGERINGEN OCH REGERINGSKANSLIET

210 REGERINGSKANSLIET

21010 Regeringskansliet, verksamhet

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag: tb 2019
Intäkter	95 187	157 000	
Kostnader:			
- årets totalt	-2 296 411	-2 416 000	-70 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-2 201 224	-2 259 000	-70 000

Föreslås ett tillägg om 70.000 euro.

Utgifter

Ökningen avser processtöd för förverkligande av kommunreformen i enlighet med kommunreformslagstiftningen och för andra åtgärder som stöder kommunerna i samordningsprocessen.

Finans- och näringsutskottets betänkande nr 21/2018-2019

I tft Harry Janssons budgetmotion nr 70/2018-2019 föreslås att anslaget sänks med 70 000 euro.

Utskottet föreslår att budgetmotion nr 70/2018-2019 förkastas. Utskottet har efter omröstning med rösterna 4-2 beslutat förkasta budgetmotionen, varvid beslutet biträdades av ordföranden Petri Carlsson, vice ordföranden Göte Winé samt ledamöterna John Holmberg och Ingrid Zetterman.

500 **UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE**

500 **ALLMÄN FÖRVALTNING**

50010 Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag: tb 2019
Intäkter	156 321	125 000	50 000
Kostnader:			
- årets totalt	-3 278 776	-3 745 000	-85 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-3 122 455	-3 620 000	-35 000

Föreslås ett tillägg om 85.000 euro samt en ökad inkomst om 50.000 euro.

Inkomster

Det ESF- finansierade projektet Vägledning på Åland kommer att fortsätta fram till sommaren och sedan övergå i ett nytt projekt ”VISA vägen – vägledning i samverkan”.

Utgifter

För det ESF-finansierade projektet Vägledning på Åland föreslås ett tillägg om 50.000 euro (se motsvarande inkomst).

”VISA vägen” projektet kommer att påbörjas i augusti och pågår i tre år. Den totala kostnaden för projektet beräknas uppgå till 300.000 euro. Ett digitalt verktyg kommer att tas fram av ÅDA Ab. Totalt beräknas kostnaderna för ”VISA vägen” projektet under år 2019 att uppgå till 75.000 euro, varav 40.000 euro finansierats i grundbudgeten för år 2019.

516 PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

51600 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet (R)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag.tb 2019
Intäkter	2 157	4 000	
Kostnader:			
- årets totalt	-126 450	-244 000	-55 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-124 293	-240 000	-55 000

Föreslås ett tillägg om 55.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser kostnader för förberedelserna för firandet av Åland 100 år.

540 KULTURARVS- OCH MUSEIVERKSAMHET

54000 Kulturarvs- och museiverksamhet

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag.tb 2019
Intäkter	308 784	342 500	
Kostnader:			
- årets totalt	-1 874 143	-2 006 500	-10 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-1 565 359	-1 664 000	-10 000

Föreslås ett tillägg om 10.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser kostnader för arkeologiska utredningar av skador på fasta fornlämningar förorsakade av stormen Alfrida. Arbetet kommer att genomföras under försommaren och sommaren och en rapport kommer att lämnas under hösten som ska ge underlag för fortsatta aktiviteter.

600 NÄRINGSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**600 ALLMÄN FÖRVALTNING****60010 Näringsavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet**

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag: tb 2019
Intäkter	287 614	361 000	0
Kostnader:			
- årets totalt	-2 187 107	-2 377 000	-50 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-1 899 493	-2 016 000	-50 000

Föreslås ett tillägg om 50.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser utvärdering av verksamheten vid AMS.

640 FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET**64000 Främjande av skogsbruket**

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag: tb 2019
Intäkter	90		0
Kostnader:			
- årets totalt	-21 258	-25 000	-40 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-21 168	-25 000	-40 000

Föreslås ett tillägg om 40.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser flygfotografering och produktion av digitala ortofoton för att kartlägga omfattningen av stormen Alfridas skador på skogen.

8 MYNDIGHETER SAMT FRISTÅENDE ENHETER

840 ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

84000 Ålands hälso- och sjukvård, verksamhet

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	8 773 859	7 575 000	0
Kostnader:			
- årets totalt	-91 864 484	-91 620 000	339 000
- tidigare års anslag			
Förändring i reservering	1 000 000		
Anslag netto	-82 090 625	-84 045 000	339 000

Föreslås en minskning om 339.000 euro.

..... *Utgifter* .....

I det nya kollektivavtalet ingår en engångspott som ingick i beräkningen av lönekostnaderna i grundbudgeten för år 2019. Tilläggsanslag för kostnaden för engångspotten upptogs dock i tredje tilläggsbudgeten för år 2018 varför motsvarande belopp om 339.000 euro ska minska årets anslag.

848 ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

84810 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, verksamhet

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	540 734	647 000	-31 000
Kostnader:			
- årets totalt	-2 061 620	-2 162 000	-13 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-1 520 886	-1 515 000	-44 000

Föreslås ett tillägg om 13.000 euro samt minskade inkomster om 31.000 euro.

..... *Inkomster* .....

Föreslås att inkomsterna minskas med 31.000 euro då det i landskapsregeringens beslut (2018:99) om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet beslöts att ingen avgift för köttbesiktning debiteras år 2019. I grundbudgetförslaget var köttbesiktningavgiften beräknad till 2.550 euro per månad.

..... *Utgifter* .....

Vid tidpunkten för uppgörandet av grundbudgeten för år 2019 var inte alla avtal färdigförhandlade och nya jouravtal påverkar kostnaderna för år 2019.

84820 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium, verksamhet

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	412 329	382 000	0
Kostnader:			
- årets totalt	-873 956	-830 000	-27 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-461 627	-448 000	-27 000

Föreslås ett tillägg om 27.000 euro.

..... *Utgifter* .....

Anslaget avser inköp av en ny autoklav.

850 HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

85000 Högskolan på Åland

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	527 320	360 000	0
Kostnader:			
- årets totalt	-9 289 712	-9 516 000	1 138 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-8 762 392	-9 156 000	1 138 000

Föreslås en minskning om 1.138.000 euro. Se även moment 85500.

..... *Utgifter* .....

Enligt landskapsregeringens beslut 5.3.2019 ska den gymnasiala sjöfartsutbildningen överflyttas från Högskolan på Åland till Ålands gymnasium från och med 1.8.2019 för att möjliggöra bildandet av en resultatenhet av verksamheten vid Högskolan på Åland. I förslaget föreslås överföring av kostnader för personal, köp av tjänster, inköp av material samt hyror.

855 ÅLANDS GYMNASIUM

85500 Ålands gymnasium, verksamhet

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	1 064 021	750 000	0
Kostnader:			
- årets totalt	-18 080 280	-18 553 000	-1 138 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-17 016 259	-17 803 000	-1 138 000

Föreslås ett tillägg om 1.138.000 euro. Se även moment 85000.

Utgifter

Tilläggsanslaget föranleds av att den gymnasiala sjöfartsutbildningen överflyttas från Högskolan på Åland till Ålands gymnasium från och med 1.8.2019. I förslaget ingår kostnader för personal, köp av tjänster, inköp av material samt hyror.

860 ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET

86000 Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, verksamhet

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	8 668	14 000	0
Kostnader:			
- årets totalt	-1 571 151	-1 631 000	-22 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-1 562 483	-1 617 000	-22 000

Föreslås ett tillägg om 22.000 euro.

Utgifter

Arbetslösheten minskade även under år 2018 och den relativa arbetslösheten uppgick till 3,5%. Införandet av nya regler för utkomstskydd och särskilt införandet av aktiveringsmodellen har ökat antalet beslut med ca 40 % under år 2018. För att hantera situationen behövs en tillfällig förstärkning under sex månader. Förslaget finansieras med en minskning av moment 86050 i verksamhetsdelen.

86050 Sysselsättnings- och arbetslöshetsunderstöd

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter			0
Kostnader:			
- årets totalt	-793 908	-940 000	22 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-793 908	-940 000	22 000

Föreslås en minskning om 22.000 euro.

Utgifter

Se moment 86000 i verksamhetsdelen.

Överföringar - detaljmotivering

300 FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

330 LANDSKAPSANDELAR OCH STÖD TILL KOMMUNERNA

33000 Landskapsandelar och stöd till kommunerna (RF)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag: tb 2019
Intäkter	0	0	0
Kostnader:			
- årets totalt	-17 464 840	-18 971 000	0
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-17 464 840	-18 971 000	0

Rubriken ändrad. Momentet ändras till ett reservationsanslag.

400 SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

410 ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER

41010 Övriga sociala uppgifter, överföringar (F)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag: tb 2019
Intäkter		0	0
Kostnader:			
- årets totalt	-12 106 600	-12 246 000	-60 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-12 106 600	-12 246 000	-60 000

Föreslås ett tillägg om 60.000 euro.

Utgifter

För barnbidrag i enlighet med (1994:48, ändring 2008/8, 4 §) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen upptogs i 2019 års budget ett anslag om 8.850.000 euro. Landskapsregeringen avser att avge lagförslag om ändring av landskapslag (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen vilket överlämnas till lagtinget i samband med tilläggsbudgeten med avsikt att lagen kan sättas ikraft på de grunder som anges i 20 § 3 mom. i självstyrelselagen för Åland (1991:71).

Som ett led i arbetet att stärka situationen för de ekonomiskt utsatta föreslås barnbidragslagen ändras så att ensamförsörjartillägget höjs från 50 euro till 60 euro per barn och månad. Detta är en riktad insats till en grupp där risken för socioekonomisk utsatthet är hög. Antalet barn beräknas till ca 850 och beräknat tilläggsbehov under perioden juni – december 2019 är 60.000 euro.

Finans- och näringsutskottets betänkande nr 21/2018-2019

I tfl Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 68/2018-2019 föreslås att anslaget ökas med 240 000 euro.

Utskottet hänvisar till den allmänna motiveringen i betänkandet och föreslår att budgetmotion nr 68/2018-2019 förkastas.

Utskottet har efter omröstning med rösterna 4-2 beslutat förkasta budgetmotionen, varvid beslutet biträdades av ordföranden Petri Carlsson, vice ordföranden Göte Winé samt ledamöterna John Holmberg och Ingrid Zetterman.

500 UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE

520 LANDSKAPSANDELAR OCH STÖD FÖR GRUNDSKOLAN

52000 Landskapsandelar för grundskolan och stöd för undervisning (F)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter			0
Kostnader:			
- årets totalt	-10 387 732	-7 090 000	-12 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-10 387 732	-7 090 000	-12 000

Föreslås ett tillägg om 12.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser landskapsandel för anläggningskostnader i ytterskergården om 20% av budgeterade kostnader för renoveringsinsatser i Kumlinge grundskola.

600 NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

610 NÄRINGSLIVETS FRJÄMJANDE

61000 Näringslivets främjande (R)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter			
Kostnader:			
- årets totalt	-2 164 914	-1 645 000	-60 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-2 164 914	-1 645 000	-60 000

Föreslås ett tillägg om 60.000 euro.

Utgifter

Föreslås att anslaget för näringslivets främjande ökar för att täcka kostnaderna gällande det riktade driftsstödet för färskvarutransporter till butikerna i södra skärgården.

Av grundbudgeten för år 2019 framkommer att upphandlingen av transporter av färskvaror till skärgården som omfattats av infrastrukturavdelningens budgetmoment 75100 upphör och överförs till ett överföringsmoment riktat till butikerna i skärgården. Anslaget som överförts var dock inte dimensionerat för ett helårsbehov.

Utifrån diskussioner med berörda butiker har landskapsregeringen fastställt riktlinjer för ett driftsstöd riktat till de livsmedelsbutiker med verksamhet året runt som tidigare nyttjat de färskvarutransporter som omfattats av landskapsregeringens upphandling gällande varutransporter i skärgården för att trygga tillgången på färskvaror för perioden 1.1.2019-30.4.2019. Diskussionerna har lett till att landskapsregeringen har påbörjat en upphandlingsprocess gällande transporter på den norra linjen, se moment 75100 i överföringsavsnittet. För berörda butiker på södra linjen har ett motsvarande förfarande inte inletts utan förfarandet med ett riktat stöd till butikerna föreslås fortsätta.

Stödet beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

700   INFRASTRUKTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

751   KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK

75100   Understöd för varutransporter i skärgården

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag, tb 2019
Intäkter	0	0	0
Kostnader:			
- årets totalt	-335 926	0	-79 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-335 926	0	-79 000

Momentet nytt.

Föreslås ett tillägg om 79.000 euro.

Utgifter

Anslaget föreslås användas för att täcka kostnaderna för att åter erbjuda varutransporter till stöd för butiker i norra skärgården. Se även moment 61000 i överföringsavsnittet.

Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter - detaljmotivering

890 SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER

890 Skatter och inkomster av skattenatur

89000 Skatter och inkomster av skattenatur

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	273 003 685	268 280 000	-571 000
Kostnader:			
- årets totalt			
- tidigare års anslag			
Anslag netto	273 003 685	268 280 000	-571 000

Föreslås en minskning om 571.000 euro.

Inkomster

Ålandsdelegationen har fastställt den till landskapet Åland tillkommande skatte-gottgörelsen för år 2017 till 11.745.093 euro. Eftersom en inkomst om 12.800.000 euro upptagits i grundbudgeten för år 2019 föreslås en minskning av inkomsten om 1.054.000 euro.

Under år 2018 erlade Ålands penningautomatförening 12.583.017,60 euro i lotteriskatt. Eftersom en inkomst om 12.100.000 euro upptagits i grundbudgeten för år 2019 föreslås en höjning av inkomsten om ytterligare 483.000 euro.

894 RESERVER OCH FONDER

89420 Testamentsmedel

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter			
Kostnader:			
- årets totalt			0
- tidigare års anslag			
Anslag netto	0	0	0

Momentet utgår.

Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar - detaljmotivering

300 FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

9350 PENNINGAUTOMATMEDEL

935010 Lån ur penningautomatmedel (R)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag: tb 2019
Intäkter	0		0
Kostnader:			
- årets totalt	-2 545 551	-6 187 000	55 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-2 545 551	-6 187 000	55 000

Föreslås en minskning om 55.000 euro.

..... *Utgifter* .....

Omdisponering för finansiering av firandet av Åland 100 år. Se moment 51600 i verksamhetsdelen.

8 MYNDIGHETER SAMT FRISTÅENDE ENHETER

9840 ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

984000 Hälso- och sjukvårdsinvesteringar (R)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag: tb 2019
Intäkter	0	0	0
Kostnader:			
- årets totalt	-2 698 436	-1 200 000	-350 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-2 698 436	-1 200 000	-350 000

Föreslås ett tillägg om 350.000 euro.

..... *Utgifter* .....

Ökningen av anslaget avser inköp av en tandvårdsbil med utrustning. Inköpet beräknas att leda till ökade driftskostnader om ca 100.000 euro årligen.

Finans- och näringsutskottets betänkande nr 21/2018-2019

I tft Brage Eklunds m.fl. budgetmotion nr 69/2018-2019 föreslås att anslaget sänks med 350 000 euro.

Utskottet föreslår att budgetmotion nr 69/2018-2019 förkastas.

Vicetalman Veronica Thörnroos, understödd av ledamot Lars Häggblom, föreslår att anslaget sänks med 350 000 euro. Utskottet har efter omröstning med rösterna 4-2 beslutat förkasta vicetalmannens förslag, varvid beslutet biträdades av ordföranden Petri Carlsson, vice ordföranden Göte Winé samt ledamöterna John Holmberg och Ingrid Zetterman.

9860 ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET

986000 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, investeringar (R)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	0	0	0
Kostnader:			
- årets totalt	0	0	-45 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	0	0	-45 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 45.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser upphandling av ett nytt IT-system för hantering av studiestöd genom Åda Ab. Totalkostnaden beräknas till 300.000 euro. Anskaffningen pågår fram till och med år 2021.

BUDGETERAD RESULTRÄKNING

	Grundbudget 2019	Förslag tb 1/2019	Budget 2019 inkl. tb 1
Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter	13 057 963		13 057 963
Avgiftsintäkter	9 111 300	-31 000	9 080 300
Understöd och bidrag	1 205 000	50 000	1 255 000
Övriga verksamhetsintäkter	800 745		800 745
	24 175 007	19 000	24 194 007
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader			
Löner och arvoden	-88 168 502	166 346	-88 002 155
Lönebikostnader			
Pensionspremier	-16 055 244	30 275	-16 024 969
Övriga lönebikostnader	-1 260 852	2 379	-1 258 473
Personalersättning och övr. rättelseposter	1 213 838		1 213 838
Löneutjämningsreservering	0		0
Köp av tjänster	-56 531 356	-175 000	-56 706 356
Material, förnödenheter och varor	-18 309 655	-27 000	-18 336 655
Övriga verksamhetskostnader	-24 598 236	-8 000	-24 606 236
	-203 710 007	-11 000	-203 721 007
Pensionsintäkter och -kostnader			
Pensionsintäkter	17 700 000		17 700 000
Pensionskostnader	-35 200 000		-35 200 000
	-17 500 000	0	-17 500 000
Intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar			
Europeiska Unionen	4 256 000		4 256 000
Återbetalning av överföringar	50 000		50 000
Övriga intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	413 000		413 000
	4 719 000	0	4 719 000
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar			
Undervisning, kultur och idrott	-11 655 000	-12 000	-11 667 000
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-39 089 000	-60 000	-39 149 000
Arbetsmarknad	-300 000		-300 000
Bostadsproduktion	-330 000		-330 000
Primäringar	-11 923 000		-11 923 000
Övrigt näringsliv	-5 218 000	-139 000	-5 357 000
Allmänna stöd	-18 981 000		-18 981 000
Övriga överföringskostnader	-9 521 000		-9 521 000
	-97 017 000	-211 000	-97 228 000
Verksamhetsbidrag	-289 333 000	-203 000	-289 536 000
Skatteinkomster			
Avräkningsbelopp	242 640 000		242 640 000
Skattgottgörelse	12 800 000	-1 054 000	11 746 000
Återbäring av lotteriskatt	12 100 000	483 000	12 583 000
Apoteksvgifter	740 000		740 000
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	0		0
	268 280 000	-571 000	267 709 000
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter	739 000		739 000
Övriga finansiella intäkter	28 250 000		28 250 000
Räntekostnader	-11 000		-11 000
Övriga finansiella kostnader	-276 000		-276 000
	28 702 000	0	28 702 000
Årsbidrag	7 649 000	-774 000	6 875 000
Avskrivningar och nedskrivningar			
Avskrivningar enligt plan	-9 600 000		-9 600 000
Nedskrivningar	0		0
	-9 600 000	0	-9 600 000
Extraordinära poster			
Extraordinära intäkter	0		0
Extraordinära kostnader	0		0
	0	0	0
Räkenskapsperiodens resultat	-1 951 000	-774 000	-2 725 000
Ökning (-) eller minskning (+) av reserver	0	0	0
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	-1 951 000	-774 000	-2 725 000
Underskott exkl. extraordinära intäkter	-1 951 000	-774 000	-2 725 000

Det bör noteras att budgetanslag är bindande på totalnivå och inte på enskilda intäkts- och kostnadslag, varför fördelningen mellan olika intäkts- och kostnadsposter i resultaträkningen ännu kan komma att ändras. Det kan även noteras att detaljeringsgraden i underlaget för budgeteringen har varierat och fördelningen mellan olika intäkts- och kostnadslag till viss del är schablonmässig. Interna poster har inte eliminerats.

Jämlikhetsrådets arbete

Att långsiktigt motverka ekonomisk utsatthet är en viktig del av ett arbete för ett socialt hållbart Åland. Målet är att inga hushåll, i synnerhet barnfamiljer och pensionärer, lever i en ekonomiskt utsatt position år 2030. För att åstadkomma ett effektivt arbete för att främja välfärd och bekämpa fattigdom krävs insatser inom olika politikområden såsom sysselsättnings-, bostads-, infrastruktur- och utbildningspolitiken. Fattigdomsbekämpning är ett sektorövergripande arbete, som måste bedrivas långsiktigt och med beaktande av framtida behov. Inte bara den offentliga sektorn har en roll i bekämpandet av fattigdom. Nya idéer och innovativa lösningar kan finnas i tredje sektorn. Arbetet för ett socialt hållbart Åland måste involvera många olika aktörer.

Under mandatperioden har ett jämlikhetsråd arbetat, bestående av lantrådet Katrin Sjögren (ordförande), socialminister Wille Valve och näringsminister Camilla Gunell. Rådet har haft i uppdrag att föreslå konkreta åtgärder, motiverade av ÅSUB:s fattigdomsutredningar.

Den enskilt viktigaste faktorn för bekämpning av fattigdom är att se till att så många som möjligt kan få tillträde till arbetsmarknaden (enl. [ÅSUB:s rapport 2018:6 Ekonomisk utsatthet och social trygghet 2016](#)). För att stimulera tillväxten och stärka ålänningarnas köpkraft infördes år 2018 ett avdrag på 100 euro per person för skattepliktiga förvärvsinkomster upp till 35.000 euro, vilket år 2019 utökades till 55.000 euro. Arbetslöshetsgraden har under år 2018 minskat till 3,5 %.

Flera steg har tagits mot lika lön för likvärdigt arbete under mandatperioden. Jämställda löner är viktigt både när det gäller ensamförsörjarnas situation som till stor del är kvinnor och när det gäller framtida pensioner. I dagsläget är personer med de lägsta pensionerna också kvinnor.

Ungdomshuset Boost inledde sin verksamhet år 2016. Boost är ett samverkanshus där flera olika myndigheter och organisationer finns representerade. Boost finns till för att stöda ungdomars väg till studier, arbete och sysselsättning. Landskapsregeringen driver även projektet Vägledning på Åland som ska förbättra situationen för vuxna i arbetslivet som vill sadla om, som faller mellan stolarna, som är inflyttade och behöver validering.

För att minska marginalisering och ekonomisk utsatthet har transfereringar, sänkta avgifter och satsningar i välfärden stor betydelse. Landskapsregeringen har pågående projekt som moderniserar både socialvårdslagsstiftningen och grundskolelagen. Dessutom stiftas för första gången en äldrelag.

I ÅSUB:s fattigdomsutredning bedömdes att Ålands ensamförsörjare har en högre risk för ekonomisk utsatthet. I föreliggande tilläggsbudget föreslås därför en höjning av barnbidragets ensamförsörjartillägg till 60 euro. Landskapsregeringen förbereder även lagstiftning gällande en justering av studiestödets ensamförsörjartillägg. Landskapsregeringen har i sin avgiftspolitik beaktat ekonomiskt utsatta grupper, bl.a. i det nya förslaget till medieavgift. Under mandatperioden har landskapsregeringen fattat beslut om att bibehålla barnbidrag, bostadsbidrag och utkomststöd på högre nivåer än de motsvarande nivåerna i Finland.

Landskapsregeringen finansierar två projekt, Starka barn och Kreativa barn med syfte att stimulera intresset och ge barn och unga möjlighet att pröva olika fritidsintressen inom idrott och kultur utan kostnad för den enskilde. Vid landskapsregeringens seminarium om ekonomisk utsatthet framgick att avgiftsuttag inom olika fritidsaktiviteter kan utgöra ett hinder.

Under mandatperioden har ÅHS:s avgifter två gånger setts över med målet att skydda ekonomiskt utsatta grupper. För barn och unga infördes avgiftsfrihet inom primärvården då det bedömdes främja hälsopolitiska mål. Dygnsavgifterna har införts i högkostnadsskyddet vilket stärker ekonomin för grupper som vårdas långvarigt på ÅHS. Landskapsregeringen har antagit ett tandvårdsprogram som innebär att de s.k. prioriterade gruppernas kostnader för bastandvård ingår i högkostnadsskyddet. ÅHS har sänkt sina avgifter vid besök, utprovning samt reparationer av hjälpmedel då det är frågan om medicinsk rehabilitering.

Landskapsregeringen har arbetat för att ekonomiskt utsatta ska ha tillgång till läromedel. I beredningen till en ny grundskolelag är en av grundprinciperna en skola som är tillgänglig för alla, d.v.s. tillgänglighet såväl ur ett ekonomiskt som t.ex. ur ett funktionsvariationsperspektiv.

ÅSUB:s rapport om Ekonomisk utsatthet har klargjort att det finns ett starkt samband mellan arbetslöshet och olika sociala bidrag. Ett syfte med den föreslagna socialvårdslagen är att fokusera socialvården på förebyggande åtgärder, som leder till att klienters problem på alla nivåer, även ekonomiska, kan uppmärksammas tidigare och åtgärdas före djupare problematik och marginalisering uppstår. Social rehabilitering ska användas som arbetsmetod för personer som löper risk att marginaliseras eller redan är marginaliserade, och syftar till att genom intensifierat stöd stärka den enskildes sociala funktionsförmåga och delaktighet i samhället. Specifikt unga personer som varken arbetar eller studerar ska genom en ungdomsservicegaranti stödas att få en arbets- eller arbetsprövningsplats, en studieplats eller ungdomsverkstads- eller rehabiliteringsplats.

Landskapsregeringen har för avsikt att avge en äldrelag som ska främja och stöda den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand. De äldres politiska, ekonomiska och samhälleliga delaktighet har i undersökning av ÅSUB (Rapport 2017:4) konstaterats ha ett samband med de äldres självs kattade hälsa.

Landskapsregeringen har förbättrat villkoren för beviljande av understöd för reparation av egen bostad till äldre och personer med funktionsnedsättning, tillgänglighetsstöd, och för stöd av installation av hiss.

Skatteåtgärder som vidtagits under mandatperioden är bl.a. för beskattningsår 2017 höjning av avdraget för inkomstens förvärvande, pensionsinkomstavdraget och grundavdraget och för beskattningsår 2018 höjning av grundavdraget samt infördes ett nytt arbets- och pensionsinkomstavdrag.